

Συλλυπητήρια επιστολή του Στρατή Δούκα προς την Ειρήνη Χαλεπά

19 Σεπτεμβρίου 1938· Θεσσαλονίκη·
Γραφείον Τουρισμού

Ευγενεστάτη Κυρία

Δεχθήτε εκ βάθους της καρδίας μου τα συλλυπητήρια για την απώλεια του μεγάλου καλλιτέχνη και προσφιλούς θείου σας, διαβιβάζετέ τα ομοίως και εις τον αγαπητόν Βασίλην. Θεωρώ περιττόν να σας αναφέρω πόσον ελυπήθην και εγώ και επόνεσα. Τον τελευταίον καιρόν τον είχαν πάλιν διαρκώς εις τον νουν μου· μέχρι τέλους δεν είχα μάθει την ασθένειάν του. Στις 15 Ιουλίου είχα ετοιμάσει μίαν επιστολήν εις τον Κ^ο Μπαστιάν την οποίαν και εσωκλείω και εις την οποίαν κάνω έκκληση όπως θα είδητε διά την διάσωσιν του έργου του και την ίδρυσιν του εργαστηρίου του την οποίαν τόσο λαχταρούσε και την οποίαν δεν επέπρωτο να ιδη φευ. Η επιστολή αυτή ήρχισε να δακτυλογραφείται στις 30 Αυγούστου και δυστυχώς από φόρτου εργασίας της δακτυλογράφου εστάλη την επαύριον του θανάτου του. Ήτο μοιραίον η τόσο ευαίσθητος και τόσο μαρτυρική ψυχή του να φύγη από τον μάταιον τούτον και μικρόν κόσμον απαρηγόρητος· ευρέθηκα και αυτήν την φοράν όπως και εις άλλας προεμποδίων όπως λέγω εκπληκτικών. Ο αγαπητός άνθρωπος έφυγε και μας μένει πλέον το έργο του το οποίον ξεύρετε πόσον του ήτο αγαπητό. Για την αγάπη εκείνου, για την αγάπη της Πατρίδος την οποίαν τόσο ηγάπα και διά

19 Σεπτεμβρίου 1938· Θεσσαλονίκη· Γραφείον Τουρισμού.
Ευγενεστάτη Κυρία.
Αναθήτε εκ βάθους της καρδίας μου τα συλλυπητήρια για την απώλεια του μεγάλου καλλιτέχνη και προσφιλούς θείου σας, διαβιβάζετέ τα ομοίως και εις τον αγαπητόν Βασίλην. Θεωρώ περιττόν να σας αναφέρω πόσον ελυπήθην και εγώ και επόνεσα. Τον τελευταίον καιρόν τον είχαν πάλιν διαρκώς εις τον νουν μου· μέχρι τέλους δεν είχα μάθει την ασθένειάν του. Στις 15 Ιουλίου είχα ετοιμάσει μίαν επιστολήν εις τον Κ^ο Μπαστιάν την οποίαν και εσωκλείω και εις την οποίαν κάνω έκκληση όπως θα είδητε διά την διάσωσιν του έργου του και την ίδρυσιν του εργαστηρίου του την οποίαν τόσο λαχταρούσε και την οποίαν δεν επέπρωτο να ιδη φευ. Η επιστολή αυτή ήρχισε να δακτυλογραφείται στις 30 Αυγούστου και δυστυχώς από φόρτου εργασίας της δακτυλογράφου εστάλη την επαύριον του θανάτου του. Ήτο μοιραίον η τόσο ευαίσθητος και τόσο μαρτυρική ψυχή του να φύγη από τον μάταιον τούτον και μικρόν κόσμον απαρηγόρητος· ευρέθηκα και αυτήν την φοράν όπως και εις άλλας προεμποδίων όπως λέγω εκπληκτικών. Ο αγαπητός άνθρωπος έφυγε και μας μένει πλέον το έργο του το οποίον ξεύρετε πόσον του ήτο αγαπητό. Για την αγάπη εκείνου, για την αγάπη της Πατρίδος την οποίαν τόσο ηγάπα και διά

την οποίαν το προσέφεραν, και τέλος διά την αγάπην των νέων ανθρώπων που θα έλθουν – του μέλλοντος αυτού του [...] το έργον αυτό πρέπει να περισωθή. Αυτό που προτείνω και που δεν έγινε ζώντος Εκείνου, διά να μείνη μάρτυς και όσιος μέχρι και την τελευταία του πνοή ίσως να είναι δυνατόν να γείνη τώρα μετά τον θάνατόν μου με τας φροντίδας του κράτους και το ιδικόν σας στοργικόν ενδιαφέρον με το οποίον πάντοτε τον εγλυκάνετε. Είθε να δοθή η λύσις που προτείνω δηλαδή η σύστασις ιδιωτικού Μουσείου Χαλεπά εις την οικίαν σας. Θα είναι το αιώνιον προσκύνημα των σημερινών και των αυριανών γεννεών. Ίσως αύριον θα το στοχασθούν το έργον του και θα το εννοήσουν καλύτερον. Με το έργον του αυτό κατέστησε το όνομά σας αθάνατο, τιμή της οικογενείας σας και των παιδιών σας. Εσείς που τον αγαπούσατε τόσο πολύ μείνατε η Αντιγόνη του όπως σας ήθελε. Όταν θα έλθω εις τας Αθήνας θα έλθω να σας δω και να διασώσω όλους τους λόγους του. Θα ήτο καλόν να καταγράφετε σιγά σιγά ότι ενθυμείσθε.

Με την πεποίθησι ότι θα διατεθείτε διά την διάσωσιν του έργου του και την ίδρυσιν του Μουσείου του, σας παρακαλώ να δεχθήτε τους φιλικούς χαιρετισμούς μου, καθώς και να τους διαβιβάσετε εις τον αγαπητόν Βασίλην και τα παιδιά!

Στρατής Δούκας

Εὐδ' ὅσῳ τὸ προσέφερον, καὶ τέλος διὰ τὴν ἀγάπην τῶν νέων ἀνθρώπων ποὺ θὰ ἔλθουν – τοῦ μέλλοντος αὐτοῦ τοῦ [...] τὸ ἔργον αὐτὸ πρέπει νὰ περισωθῆ. Αὐτὸ ποὺ προτείνω καὶ ποὺ δὲν ἐγένετο ζώντος ἐκείνου, διὰ νὰ μείνη μάρτυς καὶ ὅσιος μέχρι καὶ τὴν τελευταία τοῦ πνοῆ ἴσως νὰ εἶναι δυνατόν νὰ γείνη τώρα μετὰ τὸν θάνατόν μου μετὰ τὰς φροντίδας τοῦ κράτους καὶ τὸ ἰδικόν σας στοργικόν ἐνδιαφέρον μετὰ τὸ ὁποῖον πάντοτε τὸν ἐγλυκάνετε. Εἴθε νὰ δοθῆ ἡ λύσις ποὺ προτείνω δηλαδὴ ἡ σύστασις ἰδιωτικοῦ Μουσείου Χαλεπά εἰς τὴν οἰκίαν σας. Θα εἶναι τὸ αἰώνιον προσκύνημα τῶν σημερινῶν καὶ τῶν αυριανῶν γεννεῶν. Ίσως αύριον θα τὸ στοχασθῶν το ἔργον τοῦ καὶ θα τὸ ἐννοήσουν καλύτερον. Με τὸ ἔργον τοῦ αὐτοῦ κατέστησε τὸ ὄνομά σας αθάνατο, τιμὴ τῆς οικογενείας σας καὶ τῶν παιδιῶν σας. Εσεῖς ποὺ τὸν ἀγαπούσατε τόσο πολὺ μείνατε ἡ Ἀντιγόνη τοῦ ὅπως σας ἤθελε. Ὄταν θὰ ἔλθω εἰς τὰς Ἀθήνας θὰ ἔλθω νὰ σας δω καὶ νὰ διασώσω ὅλους τοὺς λόγους τοῦ. Θα ἦτο καλόν νὰ καταγράφετε σιγά σιγά ὅτι ἐνθυμείσθε.

Με τὴν πεποίθησιν ὅτι θὰ διατεθείτε διὰ τὴν διάσωσιν τοῦ ἔργου τοῦ καὶ τὴν ίδρυσιν τοῦ Μουσείου τοῦ, σας παρακαλῶ νὰ δεχθῆτε τοὺς φιλικοὺς χαιρετισμοὺς μου, κατὰ τὴν ἀνάγκην νὰ τοὺς διαβιβάσετε εἰς τὸν ἀγαπητόν Βασίλην καὶ τὰ παιδιά!

Στρατής Δούκας